

EL LLENGUATGE

En Cesc i companyia

Del ninotaire Cesc, amb la companyia del qual ens honorem sis cops la setmana, ens n'han fet sovint comentaris, tots ells unànimement elogiosos. Però ja no són tan unànimes en la correcta pronunciació del seu nom artístic, que molts, obeint a una estranya subordinació a les normes fonètiques del castellà, pronuncien amb el que s'anomena una consonant interdental, estranya al català, que és la que en castellà es representa per una *z* o bé, davant una *e* o una *i*, per una *c*: «Zamora», «zurdo», «Zenón», «cepillo», «ciruela», etc. I el cas del nostre Cesc no és pas únic. El nom de l'actual batlle de Barcelona, Socias, és també objecte del mateix error de pronunciació, fins i tot habitualment, segons que ens han advertit, per part d'alguns locutors de ràdio, ja que, com és lògic, ha d'ésser esmentat sovint. La *c* de Socias, com la de Cesc, s'ha de pronunciar com una *s* sorda, la mateix que sentim en noms com Sabadell (inicial) o Terrassa (medial). Convé, doncs, desempallegar-se d'aquest hàbit servil, propi d'aquells a qui el llegir ha fet perdre el pronunciar: la fonètica castellana val només per als mots del castellà, però no per als catalans, tant més si són pronunciat parlant precisament en català.

Aquest defecte de pronunciar la *c* davant les vocals *e* i com una interdental —*z* del castellà— sol afectar només els noms propis, perquè es tracta de mots de què han tingut un primer coneixement a través de llur forma gràfica, o perquè tenen ocasió de veure-la sovint. Els mateixos que hi incorren pronuncien, naturalment, els mots cel o cirí, per exemple, com si fossin «sel» o «siri», tal com cal, perquè ho fan espontàniament, inconscientment, i potser fins i tot n'ignoren la forma escrita, però en canvi, en noms com Cercós, Cerdà, Cendrós, Cererols, Cirici o Civit, especialment en aquells que, perquè els duen personatges coneguts, han tingut ocasió de veure escrits, se subjecten a la fonètica del castellà. Notem que és justament la pronúncia que els pertoca, el que ha originat la deformació de la recta grafia d'alguns noms propis: de persona Cerdà (Sardà), Cirera (Sirera), Cendra (Sendra), etc., de lloc: Cerdanyola (Sardanyola), Cercs (Serchs), Cellers (Sellés), etc. els Jarrers dels quals convé urgentment, de restablir oficialment la grafia correcta.

ALBERT JANE